

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра банківської справи

Допущено до захисту

Завідувач кафедри _ Л.В. Жердецька
“ ” _ 2020 року

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності 6.030508 «Фінанси та кредит»
за спеціалізацією «Банківська справа»
на тему:
«Організаційно-методичні засади діяльності банків
на ринку банківських металів»

Виконав: студент 4 курсу, групи 1
факультет фінансів та банківської справи
спеціальності 6.050100 «Фінанси та кредит»
ПОЛІЄНКО Д.В.
Керівник: к.е.н., доцент
СЕРГЄЄВА О.С.

АНОТАЦІЯ

ПОЛІЄНКО Д.В. «Організаційно-методичні засади діяльності банків на ринку банківських металів». Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності «Фінанси та кредит» – Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2020.

У роботі узагальнюються сучасні проблеми діяльності українських банків на ринку банківських металів, з яких можливо зробити висновок, що банки набули певного досвіду проведення операцій в цій галузі. Проте рівень розвитку фінансових інструментів цього сегмента фінансового ринку ще досить незначний. Розвиток вітчизняного ринку банківських металів стримують не тільки об'єктивні (недостатній соціально-економічний рівень добробуту потенціальних учасників ринку), а й суб'єктивні чинники: незначна практика використання банківських металів у ролі застави, отримання кредитів; недостатній рівень розвитку інфраструктури українського ринку банківських металів; низький рівень маркетингових досліджень діяльності банків на ринку банківських металів.

На основі проведеного аналізу автором зроблені висновки, що для створення повноцінного ринку банківських металів в Україні доцільно було б вирішити проблеми, які постали перед даною сферою, а саме: активніше залучати комерційні банки до проведення операцій із дорогоцінними металами; відмінити всі види податків і зборів при проведенні операцій із дорогоцінними металами; активніше купувати через НБУ дорогоцінні метали за кордоном.

Під час дослідження використовувалися наступні загальнонаукові методи: узагальнення та систематизація; порівняння; системний аналіз.

Ключові слова: банк, банківські метали, ринок банківських металів, операції з банківськими металами, золото, срібло, монети з дорогоцінних металів.

ANNOTATION

POLIENKO D.V. «Organizational and methodological bases of the banking activity in the banking market of precious metals ». Qualification work for a bachelor's degree in Finance and Credit – Odesa National Economic University. – Odesa, 2020.

In the qualifying work summarizes the current problems of the Ukrainian banks in the banking market of precious metals, from which it is possible to conclude that banks have acquired some experience in conducting operations in this area. However, the level of development of financial instruments in this segment of the financial market is still quite insignificant. The development of the domestic banking market of precious metals is hindered not only by objective (insufficient socio-economic level of welfare of potential market participants), but also by subjective factors: insignificant practice of using precious metals as collateral, obtaining loans; insufficient level of infrastructure development of the Ukrainian banking market of precious metals; low level of marketing research of banking activities in the banking market of precious metals.

Based on the analysis, the author concludes that in order to create a full-fledged banking market of precious metals in Ukraine, it would be advisable to solve the problems facing this area, namely: more actively involve commercial banks in conducting operations with precious metals; eliminate all types of taxes and fees when conducting operations with precious metals; more actively buy precious metals abroad through the National Bank of Ukraine.

In the course of research, we used such general scientific methods of cognition as: generalization and systematization; comparison; system analysis.

Key words: bank, bank metals, banking market of precious metals, operations with banking market of precious metals, gold, silver, coins made of precious metals.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВ НА РИНКУ БАНКІВСЬКИХ МЕТАЛІВ	6
1.1. Сутність банківських металів банків та їх класифікація.....	6
1.2. Правове та законодавче регулювання щодо організації та регулювання діяльності банків на ринку банківських металів.....	22
Висновки до розділу 1.....	32
РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВ НА РИНКУ БАНКІВСЬКИХ МЕТАЛІВ В УКРАЇНІ	33
2.1. Об'єктивні передумови, що сприяють (стримують) розвиток ринку банківських металів в Україні.....	33
2.2. Аналіз діяльності банків на ринку банківських металів.....	42
2.3. Умови пропозицій банками-лідерами по наданню операцій з банківськими металами.....	50
Висновки до розділу 2.....	59
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ РОЗВИТКУ ОПЕРАЦІЙ З БАНКІВСЬКИМИ МЕТАЛАМИ В УКРАЇНІ	62
3.1. Регулювання діяльність банків на ринку банківських металів в міжнародному просторі	62
3.2. Пропозиції щодо розвитку операцій банків з банківськими металами	72
Висновки до розділу 3.....	80
ВИСНОВКИ	82
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	85
ДОДАТКИ	92

ВСТУП

Фінансова глобалізація є важливою складовою економічної глобалізації й проявляється в інтеграції фінансової системи держави у міжнародні фінансові ринки та інституції з метою подальшого перетворення у єдиний світовий фінансовий простір шляхом лібералізації внутрішнього фінансового сектора та рахунку операцій з капіталом. Успішність такої трансформації залежить від розвитку фінансового сектора, ефективності державних інституцій, якості внутрішньої макроекономічної політики та торгівельної інтеграції. В таких умовах актуальним стає пошук “безпечної гавані” з метою захисту від зовнішніх шоків. Саме тоді зростає увага до банківських металів, які є фінансовим активом та інструментом до довгострокового заощадження фізичних осіб, а для банків як фінансових посередників активним розвитком для впровадження цього напрямку банківських операцій у своєї діяльності.

Даній темі приділяють значну увагу науковці і практики банківської галузі. Великий внесок у дослідженні розвитку ринку банківських металів в Україні розлягались вітчизняні науковці, серед яких Дзюблюк О., Мороз А., Савлук М., Василенко В., Доскочинська Л., Михальського В., Перелі І., Диби М., Бахтарі Е., Руснака Ю., Чиж Л.

Метою кваліфікаційної роботи є дослідження теоретико-методичних засад та розробка практичних рекомендацій щодо подальшого розвитку ринку банківських металів в Україні.

Відповідно до поставленої мети, завданнями дослідження є:

- визначити місце та роль «банківських металів» на банківському ринку України;
- ознайомитись з правовим та законодавчим регулюванням щодо організації та регулювання ринку банківських металів;
- оцінити об’єктивні чинники, що сприяють (стримують) розвиток ринку банківських металів в Україні;

- проаналізувати сучасний стан діяльності банків на ринку банківських металів України;
- порівняти умови надання операцій з банківськими металами банками України;
- ознайомитись з світовими тенденціями щодо розвитку та регулювання ринку банківськими металами;
- надати рекомендації щодо передумов до подальшого розвитку ринку банківських металів в Україні.

Об'єктом дослідження є процес формування банками ринку банківських металів в період ринкової економіки України.

Предметом дослідження є теоретично – методичні аспекти формування банками ринку банківських металів установах в Україні.

У процесі написання кваліфікаційної роботи автором використано низку методів, зокрема: загальнонаукові методи, а саме теоретичного узагальнення та синтезу – при формуванні терміну «банківські метали», логічного аналізу – діагностиці стану ринку банківських металів, порівняння – співставлення результатів діяльності банків за 10 років та аналіз діяльності банків - лідерів на ринку банківських металів в Україні АТ КБ "ПРИВАТБАНК", АБ "УКРГАЗБАНК", АТ "ОТП БАНК", АТ "АБ "РАДАБАНК", АТ "ПРАВЕКС БАНК" та АКБ "ІНДУСТРІАЛ-БАНК" за 3 роки.

Інформаційну базу дослідження становлять матеріали фахових періодичних видань, закони та нормативно-правові акти органів державної влади, до видання яких віднесено регулювання діяльності КБ в Україні; дані Державної служби статистики України, Міністерства фінансів України, аналітичні та статистичні матеріали Національного банку України, фінансова звітність КБ, офіційні ресурси мережі Інтернет.

ВИСНОВКИ

У кваліфікаційній роботі наведено теоретичне узагальнення і вирішенні завдань, які полягають у визначенні теоретико-методичних засад та розробка практичних рекомендацій щодо удосконалення розвитку ринку банківських металів в Україні.

За результатами виконаної кваліфікаційної роботи зроблено такі висновки:

1. На основі аналізу теоретичних матеріалів нами було розтлумачено сутність поняття «банківські метали». Досліджено, що категорія «банківські метали» вужча за обсягом, ніж категорія «дорогоцінні метали», оскільки включає лише золото, срібло. Визначено перелік операцій з банківськими металами на міжбанківському і міжнародному валютних ринках, які можуть здійснювати окремі уповноважені банки в Україні.

2. Розглянута нормативно-правова база, яка регулює процес формування кредитних ресурсів через: Закони (акти вищого органу державної влади це Конституція України, Господарський кодекс, Цивільний кодекс), нормативні акти, положення (які видаються іншими органами державної влади й управління відповідно до їх компетенції), внутрішні банківські інструкції та розпорядження.

3. Узагальнюючи результати проведеного дослідження чинників, які сприяють (стримують) розвиток ринку банківських металів, зазначено, що на сучасному етапі присутні практично всі умови щодо розвитку цього напрямку.

4. Проаналізовано участь банків на ринку банківських металів та визначено, що на сьогоднішній день всього лише 43% банків, пропонують своїм клієнтам операції з банківськими металами, а це означає, що потенційно для розвитку ринку банківських металів є усі умови. Лідерами за операціями з банківськими металами є банки з державною часткою, далі

банки з приватним капіталом та банки іноземних груп. Це пояснюється високою концентрацією банків з державною часткою на банківському ринку.

Визначено, що тенденція зростання активів банківської системи України за період 2018-2020 рр. суттєво зросла, но на жаль, це ніяк не позначилося на зростанні операцій з банківськими металами, а навіть зменшилась, насамперед це пояснюється тим, що наразі перед банками та іншими фінансовими установами постає багато викликів, пов'язаних з необхідністю інтегруватись в нову цифрову економіку, що стрімко розвивається.

На основі проведеного аналізу функціонування банків на ринку банківських металів зроблено висновок, що кількість банків, які займаються операціями з банківськими металами менше половина..

5. Доведено, що на сьогоднішній день ситуація на ринку банківських металів можливо охарактеризувати, як ринок який розвивається, а в умовах коли ціни на золото зростають та за допомогою реклами банків, він може стати привабливим для фізичних осіб.

6. За результатами проведеного аналізу ринку банківських металів, з'ясовано, що існують усі передумови до його розвитку але при формуванні сформульованих нормативно-законодавчих актів та як слід зацікавленість банків здійснювати операції з банківськими металами в цьому правовому полі.

7. На світові ціни на золото впливають наступні чинники: обсяг видобутку дорогоцінного металу; політична ситуація в країнах, у котрих видобувають і з яких експортують цей метал; курс долара на міжнародних валютних ринках; основні економічні показники економіки США та європейських держав; спекуляції на біржі.

У контексті адаптації України до досвіду інших держав, найперше є забезпечення відповідності вітчизняних систем класифікації дорогоцінних металів, стандартизації, методик оцінювання відповідності та не менш важливим є інституційне забезпечення даного напрямку.

8. Зроблені висновки, що банкам, які працюють на банківському ринку необхідно впроваджувати та розширювати операції з банківськими металами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Global Transformations: Politics, Economics, and Culture. David Held, Anthony G. McGrew, David Goldblatt, Jonathan Perraton. Stanford: Stanford University Press. 1999. P. 515.
2. Кузнєцова Л.В. Гроші та кредит: навчальний посібник для вивчення дисципліни/ за ред. Л.В. Кузнєцової. ОДЕУ.: Одеса: ВМВ, 2009. 302 с.
3. Гроші та кредит: підручник / [М. І. Савлук, А. М. Мороз, І. М. Лазепко та ін]; за заг. ред. проф. М. І. Савлука. [6-те вид.]. К.: КНЕУ, 2011. 589 с.
4. Івасів Б.С. Гроші та кредит: підручник / за ред. проф. Б.С. Івасіва. Тернопіль: Карт-бланш, 2005. 528 с.
5. Рябініна Л.М. Деньги и кредит: учебник: Одесса, Пальмира, 2006. 536 с.
6. Международные валютно-кредитные и финансовые отношения / под ред. Л. Н. Красавиной – 3-е изд., перераб. и доп. – М. : Финансы и статистика, 2005. 576 с
7. Барсегян А. Г. Перспективы реформирования мировой валютной системы. *Ученые записки Таврич. нац. ун-та им. В.И. Вернадского. Сер. “Экономика и управление.* 2011. №24. С. 20–27.
8. Барсегян А. Г. *Состояние и перспективы современного мирового рынка золота. Культура народов Причерноморья.* 2011. № 201. С. 51–58.
9. Harmston S. Gold as a store of value [Електронний ресурс] / Stephen Harmston // World Gold Council. – 1998. – Режим доступу до ресурсу: http://www.spdrgoldshares.com/media/GLD/file/research_study_22.pdf
10. Вулфел Ч. Дж. Энциклопедия банковского дела и финансов / Чарльз Дж. Вулфел. Самара : Корпорация “Федоров”, 2000. 282 с.
11. The international monetary system in the 21st century: could gold make a come back? [Електронний ресурс] : Lecture delivered at St. Vincent College, Letrobe,

- Pennsylvania / Robert Mundell. – March 12, 1997. – Режим доступу до ресурсу : <http://www.columbia.edu/~ram15/lbe.htm>
12. Михальський В. Золото як світова валютна одиниця в епоху глобалізації. *Економічний вісник ун-ту*. 2010. № 15/1. С. 235–241.
13. Михальський В. Місце дорогоцінних металів в інтеграційних процесах світового фінансового ринку. *Економічний простір*. 2009. №23. С. 11–18.
14. Capie F. Monetary problems, monetary solutions & the role of gold / Forrest H. Capie, Geoffrey E. Wood. – London : World Gold Council, 2001.
15. McCown J. R. Is Gold a Zero-Beta Asset? Analysis of the Investment Potential of Precious Metals [Електронний ресурс] / J. R. McCown, 180 J. R. Zimmerman // SSRN. – 2006. – Режим доступу до ресурсу : <http://ssrn.com/abstract=920496> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.920496>
16. Кузнецова Л.В. Роль банківських установ на фінансовому ринку. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2009. №37. С. 70-76.
17. Зверяков М. І. Про зміну моделі економічного розвитку / М. І. Зверяков // *Економіка України*. - 2015. - № 6.- С. 41-49.
18. Зверяков М. І. Управління фінансовою стійкістю банків [текст] підручник. / М. І. Зверяков, В. В. Коваленко, О. С. Сергєєва. – К.: «Центр учбової літератури», 2016. – 520 с.
19. Зверяков М. І., Коваленко В. В. Формування системи індикаторів фінансової стійкості банківської системи / *Фінанси України*. – 2012. – № 4. – С. 3–12.
20. Перелі І.В. Операції банків з дорогоцінними металами. *Теоретично-практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності* . 2013. Випуск 1. Том 3. С. 128-131.
18. “Про державне регулювання видобутку, виробництва і використання дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння та контроль за операціями з ними”: Закон України від 18 листоп. 1997 р. № 637/97–ВР // *Відомості Верховної Ради України*. - 1998. - № 9. - 34 с
19. Дмба М., Василенко В.В. Класифікація та функції банківських металів. *Збірник наукових праць Національного університету державної податкової*

служби України. 2012. -№ 1. С. 101-110.

20. Диба М., Бахтарі Е. Банківські метали: класифікація, функції, операційний інструментарій. *Вісник НБУ*. 2011. Січень. С. 34—38.
21. “Про затвердження Положення про здійснення операцій з банківськими металами та внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України” : Постанова Національного Банку України від 06.08.2003 р. № 325. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0749-03>
22. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн: Навч. посібник/ В.М. Добров, О.А. Мартинюк-Медкова, С.М.Непонящий; Одес. держ. екон.ун-т. Одеса: ВМВ: 2005. 292с.
23. Банківські операції: Підручник / За ред. В. І. Міщенко, Н. Г. Слав’янської. – К.: Знання, 2006. 727 с. (Вища освіта ХХІ століття).
24. Банківські операції: Підручник. – 2-ге вид., і доп. / А. М. Мороз, М. І. Савлук, М. Ф. Пуховкіна та ін.; За ред. д-ра екон. наук, проф.. А. М. Мороза. К.: КНЕУ, 2002. 476 с.
25. Інформаційний Інтернет – ресурс афінажної компанії. Umicore AG. URL: <http://www.metalsmanagement/umicore.com>.
26. Інформаційний Інтернет – ресурс за операціями з дорогоцінними металами. Лондонська асоціація ринку дорогоцінних металів. URL: www.lbma.org.uk.
27. Положення про здійснення уповноваженими банками операцій з банківськими металами, затверджене постановою Правління Національного банку України від 06.08.2003 р. № 325/ Верховна Рада України. URL: www.rada.gov.ua
28. Конституція України [Електронний ресурс] / Закон України від № 2222-IV від 08.12.2004. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
29. Про Національний банк України: Закон України від 20.05.1999 № 679. URL:<http://zakon.rada.gov.ua>.
30. Рекомендації Міжнародного Валютного фонду. URL: <https://www.imf.org/external/russian/index.htm>
31. Сорок Рекомендацій Групи з розробки фінансових заходів боротьби з

- відмиванням грошей (FATF). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/835_001
32. Договір про Європейський Союз. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_029
33. Митний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>.
34. Положення про Державну скарбницю Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua>.
35. Інструкція про організацію виготовлення, випуску в обіг і реалізації пам'ятних та інвестиційних монет України, сувенірної продукції» від 24.11.2018, підстава - v0121500-18. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1044-12>
36. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 № 2121 / URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
37. «Про затвердження Переліку операцій з розрахунково-касового обслуговування, які не є об'єктом оподаткування»: Постанова НБУ від 10.01.2020, підстава - v0167500-19. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0073500-17>.
38. Про порядок відкриття і закриття рахунків клієнтів банків та кореспондентських рахунків банків - резидентів і нерезидентів: Постанова НБУ № 492 від 17.01.2020, підстава - v0007500-20. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1172-03>
39. Про валюту та валютні операції: Закон України від 13.02.2020, підстава - 440-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19>
40. Про затвердження Положення про структуру валютного ринку України, умови та порядок торгівлі іноземною валютою та банківськими металами на валютному ринку України: Постанова № 1 НБУ від 02.01.2019. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/PB19001.html
41. Про затвердження Положення про здійснення операцій із валютними цінностями: Постанова № 2 НБУ від 02.01.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0002500-19>
42. Про затвердження Положення про заходи захисту та визначення порядку

здійснення окремих операцій в іноземній валюті: Постанова № 5 НБУ від 02.01.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0005500-19>

43. Про затвердження Положення про порядок здійснення уповноваженими установами аналізу та перевірки документів (інформації) про валютні операції: Постанова № 8 НБУ від 02.01.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0008500-19>

44. «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом»: Закон України від 02.01.2020, підстава - 113-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1702-18>.

45. Марценюк-Розарьонова О.В., Шмігельська В.В., Аналіз сучасного стану ринку банківських послуг в Україні та напрями його розвитку. URL: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/10_2018/45.pdf

46. Національний банк України. Статистика . Показники банківської системи. URL:

https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=34661442&cat_id=34798593

47. Дані грошово-кредитної статистики України. URL: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=65833&cat_id=44578

48. Сергєєва О. Структуризація чинників, що впливають на динамічність грошових потоків банку. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки»*. 2014. № 7 (5). С. 75–77.

49. Офіційний сайт Минфин: веб-сайт. URL: <https://index.minfin.com.ua/exchange/archive/bank/2009-01-23/> (дата звернення: 12.05.2020).

50. Дзюблюк О. Еволюція ролі золота у сучасній монетарній системі. *Банківська справа*. 2020. № 1 (151). С. 3 - 24.

51. Сергєєва О. Вплив інформаційних технологій на управління грошовими потоками банків. *«Економічний часопис – XXI»*. 2013. №3-4(2). С. 39–42.

52. Коваленко В. Фінансова безпека банківської системи України – проблеми виміру та забезпечення. Болгар Т.М., Сергєєва О.С. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики: збірник наукових праць*. 2018. № 26. (3) С. 38-45

53. Лифиц И.М. Теория и практика оценки конкурентоспособности товаров и

услуг / И.М. Лифиц. – М.: Юрайт – М, 2001. – 224 с.

54. Василенко В. Характеристика сегментації ринку банківських металів України. *Актуальні проблеми економіки*. 2012. № 6(132). С. 248-254.
55. Офіційний сайт ПАТ «ПРИВАТ БАНК»: веб-сайт. URL:<https://privatbank.ua/>(дата звернення: 12.05.2020).
56. Офіційний сайт ПАТ АБ «УКРГАЗБАНК»: веб-сайт. URL: https://www.ukrgasbank.com/private/bank_metals/ (дата звернення: 12.05.2020).
57. Офіційний сайт АТ «ОТП Банк»: веб-сайт. URL: <https://ru.otpbank.com.ua/> (дата звернення: 12.05.2020).
58. Офіційний сайт АТ "ПРАВЕКС БАНК": веб-сайт. URL: <https://www.pravex.com.ua/chastnym-licam/vsi-poslugi/metals> (дата звернення: 12.05.2020).
59. Офіційний сайт АТ "АБ "РАДАБАНК": веб-сайт. URL: веб-сайт. URL: <https://coinsshop.radabank.com.ua/ua/shop/>(дата звернення: 12.05.2020).
60. Офіційний сайт АКБ "ІНДУСТРІАЛ-БАНК": веб-сайт. URL: <https://www.industrialbank.ua/> (дата звернення: 12.05.2020).
61. Страны-лидеры по добыче золота в мире за 2018. URL: <https://glavcom.ua/world/observe/eksperti-pidrahuvali-vse-zoloto-svitu-641389.html> (дата звернення: 06.05.2020).
62. Динаміка цін на золото. URL: https://goldomania.ru/articles/dynamics_prices_gold.html (дата звернення: 06.05.2020).
63. Доскочинська Л.С. Світові ринки дорогоцінних металів в умовах фінансової Глобалізації: дис. ... канд. екон. наук: 08.00.02. Львів. 2017. 208 с.
64. Чиж Л. Зарубіжний досвід регулювання ринку банківських металів і рекомендації Україні. *Вісник Львів. ун-ту*. 2009. № 41. С. 124–130. URL: https://ev.nmu.org.ua/docs/2017/1/EV20171_081-087.pdf (дата звернення: 05.05.2020).
65. Іванишина Г.М. Світовий досвід регулювання операцій з дорогоцінними металами. *Економічний вісник*. 2017. № 1. С. 81-87. URL:

https://ev.nmu.org.ua/docs/2017/1/EV20171_081-087.pdf (дата звернення: 05.05.2020).

66. Сачук Н. Ринок золота: сучасний стан та і перспективи розвитку. *Ринок цінних паперів України*. 2009. №1-2. URL: http://www.irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe (дата звернення: 05.05.2020).

67. Чиж Л.М. Особливості відмивання грошей на ринку дорогоцінних металів. *Ефективна економіка*. 2012. № 1. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2012_1_13 (дата звернення: 05.05.2020).

68. Богачи раскупили все золотые монеты и слитки: веб-сайт. URL: <http://www.profinance.ru/news/2020/03/26/bx27-bogachi-raskupili-vse-zolotyemonety-i-slitki.html> (дата звернення: 05.05.2020).

69. Національний банк пропонує для обговорення зміни до порядку відкриття і закриття рахунків клієнтів банків: веб-сайт. URL: <https://bank.gov.ua/news/all/natsionalniy-bank-proponuye-dlya-obgovorennya-zmini-do-poryadku-vidkrittya-i-zakrittya-rahunkiv-kliyentiv-bankiv> (дата звернення: 15.04.2020).

70. Руснак Ю. Особливості правового регулювання ринку банківських металів. *Порівняльне юридичне право*. 2015. № 6. С. 220-222.

71. Офіційний сайт НБУ: веб-сайт. URL: <https://bank.gov.ua/ua/uah/investment-coins> (дата звернення: 18.05.2020).